

Lausunto 2.5.2022
VN/12741/2022

Hallituksen esitys laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitysluonnos tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta esittää kesäkuun loppuun asti voimassaolevien säädösten jatkamisesta vuoden loppuun saakka. Jatkettavaksi esitetään säädöksiä hygieniavelvoitteista sekä kunnan tai alueen mahdollisuudesta rajoittaa tietyn asiakas- ja osallistujamääriä tietyissä korkean riskin omaavissa tilanteissa. Tämän lisäksi esitetään, että jatkossa toissijaisena keinona kunta tai aluehallintaviranomainen voisi päättää ravintolarajoitusten toimeenpanosta, mikäli alueellinen epidemiatilanne ja terveydenhoidon palveluiden takaaminen näin vaatisivat. Esitysluonnoksessa esitetään myös, että jatkossa kunta tai aluehallintaviranomainen voisi myös viimesijaisena keinona sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitettut elinkeino- ja muun toiminnan tilat määräajaisesti tilanteessa, jossa se olisi taudin leviämisen sekä väestön terveyden vaarantavan vakavan terveydenhuollon ylikuormittumisen estämiseksi välttämätöntä. Lisäksi esitysluonnoksessa esitetään rajarajoitteiden jatkamista, mutta niiden voimaantulosta säädettäisiin erikseen voimaanpanolailla, jos epidemiologinen tilanne näin vaatisi ja lääketieteelliset perusteet rajojen terveysturvallisuustoimiin täytyisivät. Lisäksi luonnoksessa esitetään koronavilkku- sovelluksen käytön lopettamisesta sitä koskevan lain umpeutuessa kesäkuun lopussa. Tehtävän tartuntatautilain muutoksen myötä myöskään koronapassia ei olisi mahdollista jatkossa enää käyttää mahdollisten uusien koronarajoitusten vaihtoehtona. Vaikka koronapassia ei enää muutoin otettaisi käyttöön Suomen sisäisesti, myöntäisi Suomi kuitenkin myös jatkossa EU:n digitaalisia koronatodistuksia, joita tarvitaan matkustukseen EU:ssa ja EU:n ulkopuolella. Annettujen säädösten sekä niitä koskevien valvontasäädösten on tarkoitus tulla voimaan 1.7 alkaen.

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (jatkossa PAM) kiittää ministeriötä mahdollisuudesta lausua nyt esillä olevaan malliin jo luonnosvaiheessa. Erinomaisena osuutena esityksessä PAM pitää pyrkimystä viimein siirtää myös ravintoloiden rajoittaminen alueelliseen päätöksentekoon. PAM on aiemmissa kuulemistilaisuuksissa ja lausunnoissaan pitänyt välttämättömänä, että myös ravintoloita koskevat rajoitukset siirretään kokonaan alueviranomaisten päätettäväksi. Tämä nyt esitettävä muutos on siis askel oikeaan suuntaan, jotta voidaan varmistaa alojen yhdenvertainen, oikea-aikainen sekä oikeasuhtainen kohtelu kaikissa tilanteissa. Kokonaisuudessaan PAM pitää kuitenkin luonnoksen esityksiä osittain ristiriitaisina ja vastakkaisena toimintana esimerkiksi Ruotsin, Islannin ja Tanskan pandemiatoimintaan verrattuna. Pyrkimys vahvistaa paikallisten ja alueellisten viranomaisten mahdollisuuksia ryhtyä ennakoiviin ja nopeisiin toimiin koronaviruksen leviämisen estämiseksi, jos covid-19-tartuntojen määrä lähtisi uudelleen nousuun, on ymmärrettävä. PAM kuitenkin katsoo, että tämä pyrkimys ei ole samassa linjassa muiden toimien ja tällä hetkellä voimassaolevien suositusten sekä hallituksen pandemiaviestinnän kanssa.

PAM	Jäsenyys ja liittyminen www.pam.fi	030 100 600	Service på svenska	030 100 640
Palvelualojen ammattiliitto Servicefacket	Jäsenten työsuhteasiat Työttömyyskassa	030 100 620 020 690 211	Arbetslöshetskassa Vaihde/Växel	020 690 211 020 774 002

Lausunto 2.5.2022
VN/12741/2022

Luonnoksen pääasiallisten vaikutusten arvioinneissa on aihetta merkittävässä määrin lähestytty ravitsemisalaa koskevien vaikutusten ja haittojen kautta. Tämä antaa ymmärtää, että esityksen ensisijainen tarkoitus on edelleen varmistaa mahdollisuudet juuri ravintola-alan rajoittamiseen. PAM ei katso tätä perustelluksi lähtökohdaksi mahdollisten uusien aaltojen torjuntaan vaan hallituksen tulisi keskittyä pitkän ajan strategian luomiseen. Pandemia on kestänyt jo yli kaksi vuotta ja on kestänyt, että aallosta toiseen pandemiaa yritetään ratkaista samoilla välineillä, joissa ravintoloiden rajoittaminen on ollut keskeisessä asemassa. PAM katsoo, että myös ravintola-alan työntekijöillä tulee olla mahdollisuus ja oikeus tehdä työtään myös pandemian aikana ja ennen kaikkea siitä poistuttaessa. Kuten esitysluonnoksen arvioinneissa todetaan, ravintola-alan työllisyys on nyt palannut lähes pandemiaa edeltäneeseen tilaan, kun lomautuksista on päästy lähes täysimittaisesti luopumaan. Rajoitusta koskevien lakien voimassaolon jatkaminen antaa alalle väärän viestin siitä, onko alalla työskentely ja yrittäminen tällä hetkellä turvallista ja ovatko tulevat päätökset riittävän ennakoitavissa. PAM tuo täten huolensa esille siitä, että vaikka tarkoituksena esityksellä onkin taata nopea toiminta pandemiatilanne muuttuessa äkillisesti, tulee tällainen rajoitusmahdollisuuksien mekaaninen jatkaminen vaikuttamaan negatiivisesti ennen kaikkea mielikuviin, vetovoimaan ja työntekomahdollisuuksiin ravintola-alalla.

PAM on pitänyt läpi pandemian ratkaisevana, että rajoittaminen ja sen valmistelu tehdään aina vain välttämättömässä tilanteessa siten, että siitä aiheutuisi alalle ja sen työntekijöille mahdollisimman vähän haittaa. PAM ei ole samaa mieltä luonnoksen näkemyksen kanssa siitä, että rajoituksiin liittyvä toiminta olisi jo vakiintunut tiiviiksi osaksi ravintoloiden toimintaa ja rajoitusten jatkaminen ei siten aiheuttaisi haittaa tai rajoittaisi ravintoloiden toimintaa. PAM katsoo, että jos ministeriössä nähdään varautuminen tuleviin pandemia-aaltoihin välttämättömänä, tulee aiempien rajoitusten jatkamisen sijaan etsiä uusia tapoja ja kaikkia aloja kunnioittavia mahdollisuuksia. PAM ei pidä perusteltuna, että pandemian hillitsemistyötä tehtäisiin edelleen keskittyen yhden alan rajoittamiseen. Pandemia- aikana erityisesti ravintola-alan työntekijät ovat joutuneet kohtuuttomasti kärsimään jatkuvista ravintola-alaa koskevista rajoitteista. PAM muistuttaa, että koronaepidemian johdosta asetetuilla ravintola-alaa erityisesti koskevilla rajoituksilla on pitkäaikaisia vaikutuksia kriisitoimialojen työntekijöiden toimeentuloon, kun merkittävä osa heistä on joutunut purkamaan säästöjään tai velkaantumaan välttämättömien menojen kattamiseksi lomautusten ja irtisanomisten myötä. Työntekijöiden toimeentuloon kohdistuvien tukitoimien puute on myös heikentänyt esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alan vetovoimaa, kun alalla työskentely koetaan oman toimeentulon kannalta riskialttiina. Tämän vuoksi PAM katsoo, että koronapandemian hillintään on rakennettava uusia välineitä ja etsittävä oikeudenmukaisempia ratkaisuja ravintolarajoitusten potentiaalisen uudelleen käyttöönoton sijaan.

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto 2.5.2022
VN/12741/2022

PAM haluaa myös muistuttaa, että hallitus ei ole PAMin useista esityksistä huolimatta osoittanut kiinnostusta tukea palvelualan työntekijöitä pandemiatilanteessa valmistelemalla korvausmallia valtion rajoitustoimien vuoksi toimeentulonsa menettäville. PAM katsoo, että koronarajoitusten vuoksi työttömäksi jääneille ja lomautetuille työntekijöille olisi tullut maksaa täysi korvaus menetyksistään. PAM katsoo, että työttömyysturva on väärä tapa menetysten korvaamiseen pandemian kaltaisissa tilanteissa ja erityisesti kun rajoitukset kohdistuivat niin yksiselitteisesti vain muutamaaan alaan. PAM katsoo, että niin kauan kuin rajoitteiden aiheuttamia vaurioita ei pyritä millään tavalla kompensoimaan myös työntekijäpuolelle, ei ole perusteltua etsiä keinoja edellä mainittujen kohdennettujen rajoitteiden voimassaolon jatkamiseen. PAM katsoo, että rajoituksista tulee luopua tällaisenaan ja keskittyä pitkän ajan valmiussuunnitelman luomiseen tavalla joka huomioisi paremmin myös työntekijöiden toimeentulon takaamisen pandemiatilanteessa. PAM katsoo, että yleisten hygieniavelvoitteiden jatkaminen voidaan toteuttaa kaikkia aloja koskevasti tilanteen näin vaatiessa, mutta muiden säädösten jatkamiselle ei ole riittäviä perusteita. PAM kantaa erityistä huolta esitysten vaikutuksista ravintola-alaan ja Suomen maineeseen ennakoitavana ja vakaana matkailukohteena.

Helsingissä 2.5.2022

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Annika Rönni-Sällinen
puheenjohtaja

Lisätietoja:

Eveliina Reponen
yhteiskuntasuhteiden vastaava
puh. +358438267960
eveliina.reponen@pam.fi

PAM	Jäsenyys ja liittyminen www.pam.fi	030 100 600	Service på svenska	030 100 640
Palvelualojen ammattiliitto Servicefacket	Jäsenten työsuhteasiat Työttömyyskassa	030 100 620 020 690 211	Arbetslöshetskassa Vaihde/Växel	020 690 211 020 774 002